

Vědec: V léčbě bolesti chybí nové průlomové léky

12.03.2025 | Zpravodajství ČTK |

Praha 12. března (ČTK) - V posledních 20 letech se v léčbě bolesti neobjevil žádný lék s novým mechanismem účinku. Přestože vědecký výzkum odhalil řadu látek, které ovlivňují vnímání bolesti, jejich analgetická účinnost nebyla prokázána v klinických studiích. Proto většina současných analgetik vychází ze starých principů, které byly pouze zdokonaleny. Vývoj nových léčiv je mimořádně obtížný, protože vnímání bolesti je komplexní biologický proces a klinické studie s pacienty jsou velmi náročné. ČTK to řekl expert z Fyziologického ústavu **Akademie věd ČR (AV ČR)** Jiří Paleček. Bolest vzniká v důsledku zpracování nervových impulsů v mozku. "Když si spálíme prst, receptory v kůži se aktivují, nervová zakončení vyšlou signál do míchy a následně do mozku, kde dochází k uvědomění si bolesti. Tělo okamžitě reaguje reflexem, například ucuknutím ruky," řekl Paleček. Bolest lze rozdělit na akutní, která má varovnou, ochrannou funkci, a chronickou, která tuto funkci ztrácí a může výrazně zhoršit kvalitu života. Podle odborníka existují různé typy bolesti. "Nociceptivní bolest vzniká podrážděním specializovaných nervových zakončení při poškození tkáně, například při popálení nebo říznutí. Naproti tomu neuropatická bolest je důsledkem přímého poškození nervové tkáně, například při chemoterapii, úraze, virové infekci nebo diabetu," řekl Paleček. Mechanismy vzniku nociceptivní a neuropatické bolesti jsou odlišné, a proto je také léčba neuropatické bolesti velmi obtížná. Práh bolesti se liší mezi jednotlivci i mezi pohlavími. "Muži mají obecně vyšší práh bolesti, což znamená, že bolest cítí při vyšší intenzitě podnětu. Ženy zároveň většinou pociťují větší intenzitu bolesti," uvedl Paleček. Někteří lidé mají genetické mutace, které způsobují, že necítí bolest vůbec. Léčba bolesti zahrnuje farmakologické i nefarmakologické přístupy. "Bohužel, většina dostupných léků tlumících bolest má celou řadu nežádoucích vedlejších účinků. Zejména u chronických bolestivých stavů je proto důležité využívat také rehabilitace, neuromodulačních technik nebo i akupunkturu," řekl Paleček. Paleček je vedoucím laboratoře Výzkumu bolesti na Fyziologickém ústavu **AV ČR**, kde se zabývá zejména modulací synaptického přenosu při vzniku chronických neuropatických stavů a možnostmi jejich léčby. V poslední době za podpory programu Exceles - CARDIA ve spolupráci s Institutem klinické a experimentální medicíny (IKEM) a Ústavem organické chemie a biochemie **AV ČR** zkoumají bolestivé stavy diabetické neuropatie u pacientů a možnosti využití neurosteroidů jako analgetik.